

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy óra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 99. szám.

Szerda, április 29.

A király itthon.

Nagybecskerek, április 29.

Ő Felsége, I. Ferencz József király ma hazaérkezett, Budapestre. Nagy kísérettel, állandó tartózkodásra. Ez nem látogatás, a törvényben előírt alakosságok elintézése végett, nem muló reprezentálása a királyi hatalomnak. Hazatérés ez a saját családjához, hű magyar nemzetéhez, melynek legjobb barátja és tanácsadója, jóakaró feje hosszabb távollét után ismét hazaérkezett.

Minden magyar ember szíve hangsúlyosabban dobog a király hazaérkezése gondolatára és ünnepi hangulat kel minden kebelben. Egy nagy és dicsőséges család atyja otthonába érkezett s megjelenése csodákat művel; a béke, az egyetértés, az összetartozás csodáit, s a viszály, mely távolléte alatt békétlenséget és szakadásokat idézett elő, egyszerre elnémult. Az aggódó kételyek elszállnak s helyet adnak a vidám bizalomnak. Mert e pillanatban nem egy nép uralkodója, nem a király lép előtérbe és nem a korona, hanem az atyai jóakaró, a véghetetlen jószág és a legszilárdabb támasz a vigasztalan változandóságok e korában.

Nem kormányzási ténykedés, nem uralkodói jogok gyakorlata. A király és a nemzet közös ünnepet ül Magyarországon, és érzelmeikben, kívánságaikban és imáikban egyesülten vesznek részt király és nemzet a magyar állam ezeréves fennállásának magasztos ünnepén és boldog egyetértésben, érzelmeik közösségében magasztalják a gondviselést, amely ezt az országot és ezt a királyt ily páratlan ünnephez választotta ki.

A király atyai kegyelmének teljességével viszonozza a magyar nemzet határtalan és törhetlen hűségét alkotmányos királyához, kinek ajkaira erővel feltöltülnek e haza boldogan ünneplő fiainak látására eme valóban atyai szavak: „Végre itthon!”

Itthon, az ő szeretett és hű gyermekeinél.

Itthon, a korona büszkeségénél, a trón legszilárdabb és legbiztosabb támaszánál.

A király itthon van boldog magyarjainál, kiket a gondolat egymaga boldoggá tesz és lelkük legmélyebb mélyéig öröme indít, hogy királyuk végre itthon van.

És a minden királyok közt a lenemesebb királynak atyai szavaival együtt hangzik az egész nemzet örömkialtása. Milliók, akik e hazában élnek, a kik e haza hű fiainak tudják és vallják magukat és akik még legutolsó lélekzetvételükkel is fennen hangoztatják törhetlen hűségüket királyukhoz, örvendező lelkükből üdvözlik a hazatérő királyt eme lelkesült szavakkal: „Végre itthon!”

És ebben a végtelen üdvkiáltásban, amely faluról falura, városról városra tovább sug mint háborgó tenger keresztül

az egész magyar hazán, e kiáltásban van e nemzetnek egész ezeresztendő története, benne van egy hirtelen elnyomott kívánság és egy kecsgettető örömrivalgásra fakadás.

A király itthon van!

Itthon, e hazában, mely annyi viszontagság, annyi balsors után ime soha nem remélt virágzásnak örvend jó királyunk bölcs országlása alatt s melyet atyai szívének minden büszke örömevel fog fényes fejedelmi vendégeinek bemutatni: im az én Magyarországom, im az én hű magyarjaim!

Itthon, e nemzetnél, hiveinél, kiknek nagy multjuknál egyebük nincs, akik mást semmit nem szeretnek, mint hazájukat, és semmit nem tisztelnek, mint királyukat

Vagyunkat és vérünket az ezeréves dicsőséges multért; ahol élünk, halunk kell: a dicsőséges hazáért és aki a legelső magyarember: felséges királyunkért!

Ez az értelme annak az örömkialtásnak, amely fékevesztett szélvészékként zug végig e hazán:

„Itthon van a király!”

„Éljen a király!”

A szegedi mandátum. A választási elnök a szavazást tegnap 1/4 órakor zárta be. Beadtak 804 szavazatot. Szabó József szocialista jelöltet csupán 2 szavazatot kapott, Polozner Jenőt tehát 802 szótöbbséggel képviselővé választották.

A mi villamos világításunk.

Vettük a következő sorokat:

A legutóbbi közgyűlésről szóló tudósításban a „Grossbecskereker Wochenblatt” a villamos világításra vonatkozó felszólalásomat jóakaró kritika tárgyává teszi, a végén azonban megjegyzi, hogy számcsoportosításom meglehetősen önkényes és hogy a hiány távolléről sem fogja azt a magasságot elérni, melyet én már ma antcipállok.

A nélkül, hogy beható polémiába bocsájt-koznék, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy számításom éppen nem nélkülözi a reális alapot, hanem miután pozitív adatok hiányoznak, és egy oly műnél, mely a kezdet stádiumában van, nem is találhatók rögtön, az én állításaim valószínűségi számításokon alapulnak, melyek helyességeért nagyban és egészen kezességét vállalok s ha e sorokkal egyebet sem érnek el, mint azt, hogy a nyilvánosság nagyobb érdekel fordul a mi villamos művünk felé, úgy akkor is lényeges szolgálatot vélttem tenni es ügynek.

Vajjon csakugyan minden pozitív adat nélkül szűkölködnek-e adataim, azt a következő számok lesznek hivatva bizonyítani: Kezdem pedig az évi költségekkel:

a) egy évi annuitás	11,190 ft.
b) 250,000 egy évi 5%-os leírása	12,500 „
c) Üzem egy évben:	
1 igazgató fizetése	2400 ft.
1 elektrotechnikus	1200 „
1 gépész	800 „
2 fűtő	1000 „
1 ellenőr, ki egyuttal könyvelő	800 „
1 pénzbeszedő	500 „
1 monteur	800 „
4 lámpagyújtogató	800 „
olaj és szén *)	20,000 „
iradalköltségek	100 „
	28,400 ft.
	Összesen 52,090 ft.

A hivatalos melléklet 90. számával.

Ezzel szemben állnak a következő várható bevételi tételek:

a) A jelenlegi petroleumvilágítás	4200 ft.
b) A vármegye hozzájárulása	3000 „
c) Magánfogyasztás az eddig bevezetett névleges 2000 lámpa után, mely körülbelül 500 tényleg égő lámpának felel meg, átlagos 3 órával számítva a naponkénti égési tartamot, vagyis 1500 óra a 2 1/2 krral óránként és lámpánként	13500 = 20700 ft.
marad hiány	31390 „

Tartsuk valamivel hosszasan szem előtt a várható deficitet, hogy könnyebben érthessük meg a következőket.

Kétségtelen, hogy a közönség egy nagy része eddig azért tartózkodott a bevezetéstől, mert az igen drága, főképpen azonban azért, mert a világítás maga aránytalanul drágább, mint a petroleum.

A drága bevezetés ellen nem igen tehetünk kifogást a legközelebbi három év alatt, a meddig a Ganz féle privilegium tart, és tényleg talán nem is tartja vissza ez a körülmény a komoly reflektánst, miután az csak egyszeri kiadás és beruházás, és magam sem tartom a Ganz-czég által követelt beruházási költségeket oly hallatlanoknak, hogy azok visszatarthatók azt, a ki bevezetni akarja a villamos világítást.

Másképpen állunk a villamos világítás árával, és itt teljes joggal kérhetjük az egység-ár leszállítását óránként és lámpánként, annyival inkább, mivel más városok a villamos világítást sokkal olcsóbban eszközlik, — és ez reánk nézve még sokkal fontosabb — mivel csakis olcsóbb árak mellett vonhatjuk be a fogyasztó közönség nagy tömegét, a mikor kétségtelen bizonyossággal szabad feltételeznünk, hogy a nagy deficit fokonyint elenyészik, sőt betekinthető időben a mi villamos művünk a városra nézve hasznot hozó vállalatot fog képezni

Hogy ezt bebizonyíthassam, ki kell emelnem, hogy kazán vagy gép szaporítása nélkül ugyanazzal az üzemmel (csakis olajnál és szén-nél emelkednek egy csekélységgel a kiadás), 3000 tényleg égő lámpát tudnánk ellátni, vagyis a megyének és városnak teljesítendő világítási erő levonása után a magánfogyasztóknak 4, sőt 5-szörös szükségletét volnánk képesek fedezni; sőt merem állítani, hogy ezen premissák mellett a magán fogyasztók száma hatszorosa fejleszhető, vagyis 3500—4000 tényleg égő lámpáig, miután a villamos mű jelenlegi szerkezete 3000 lámpát (a 16 gyertyafényű) képes kiszolgálni, holott a magánfogyasztók legnagyobb része csak 10 gyertya erejű lámpát vesettet be.

Most, hogy a nagy deficiattal és a közönség határozott tartózkodásával állunk szemben, e két tényezővel kell számolnunk és itt minden helyesen gondolkodó ember előtt tisztán kell hogy álljon, mikép az egyetlen segítő eszköz, az egység-ár leszállítása egészen 1 1/2 krajczárig óránként és lámpánként, s ez nézetem szerint haladék nélkül volna keresztül viendő, nehogy ezen eljárásra később kényszerítettessünk, mert csakis ez uton érhető el és tartható meg a tömeges fogyasztás.

Lássuk most, miképpen alakulnának ezen esetben a bevételek.

1000 tényleg égő lámpánál 1 1/2 krral számítva az órát és lámpát a magánfogyasztás után:	
bevétel	16,200 ft.

A deficit csökkenése tehát	2700 frt.
1500 tényleg égő lámpánál bevétel 24,390 frt.	
A deficit csökkenése	10,890 frt.
2000 lámpánál bevétel 32,400 frt.	
A deficit csökkenése	18,900 frt.
2500 lámpánál bevétel 40,500 frt.	
A deficit csökkenése	27,000 frt.
3000 lámpánál bevétel 48,780 frt.	
E tételnél a deficit már teljesen elenyészik, sőt várható felesleg	3890 frt.
4000 lámpánál bevétel 64,800 frt.	
Várható felesleg	19,910 frt.

Ha elfogadjuk azt a tételt, hogy csak olcsóbb árak mellett várható a nagyobb fogyasztás, úgy az egység-árak leszállításának haladéktalanul kellene megtörténnie, mivel minden órai késedelem a városra nézve nagy anyagi kárral jár. Az ellentétes nézet képviselői azt mondják: Az árt leszállítjuk, de csak akkor, ha nagyobb lesz a fogyasztás. Én pedig ismétlem, előbb kell leszállítani, és a magánfogyasztók maguktól jönnek.

Előzékenységet kell tanúsítanunk a fogyasztó közönséggel szemben, meg kell könnyítenünk a bevezetést, mert csakis ily eszközökkel érhetjük el azt, hogy az el nem tagadható deficit állandó ne maradjon. A város nem képes ekkora hiányt fedezni, ezért feltétlenül el kell tüntetni. Az ellentétes nézetet állók előbb akarnak tapasztalatokat gyűjteni, de ezek a gyűjtendő tapasztalatok a mi drága pénzünkbe kerülnek s azért kívánom én a város és lakóinak érdekében, hogy nekem legyen igazam.

Kurlaender Imre,
városi képviselő.

1) Gépeknél és vezetékelnél rendszeren 10% ot szokás leírni a használatért, miután azonban itt a befektetett tőke egy része épületekben van elhelyezve, csak 5% ot vettem fel.

2) A szénfogyasztás kiszámításánál felvettem körülbelül 40 méterhátszám naponként, ami szállítással együtt 1 frt 25 krral számítva 50 frtot tesz ki naponta, 360 nap alatt tehát 18000 frtot, 2000 frtot pedig olajra, tisztító anyagra, stb. stb.

3) A jelenlegi világítás kétségtelenül nagyobb értékkel bír, mint a petroleum-világítás, miután azonban itt a számok beszélnek, a világítás minden szépsége sem apasítja a deficitet.

A magyar olvasókör és a millennium.

Nagybecskerek, április 29.

Nagy ünnepeknek nézünk elébel Minél jobban közeledünk eszedéves örömtünnepeink napjához, annál fényesebben, annál ragyogóbban domborodik ki azon ünnepi program, melyet Romkay Náador oly nemes lelkésedéssel tervezett s oly fáradhatlan buzgalommal kivitelre segített. Ismételten elmondhatjuk: ünnepség ünnepséget fog érni a megyében, de oly szép, oly fényes ünnepség nemcsak Torontálban, de messze vidéken sem lesz, mint a milyent a magyar olvasókör kis-zombori Rónay Jenő főispán ur védnöksége és báró Feilitzsch Bertholdné, szűl. báró Bánffy Alice lady patroness-sége alatt f. évi május hó 10. és 11. én, Torontálvarmegye és Nagybecskerek város együttes részvételével rendez.

Két este és egy egész napon át fog gyönyörködtetni minket e igazi honzeremet viszeszmagázó ünnepség, melynek fényét, ünnepi méltóságát nagyban fogja emelni, hogy a vármegye törvényhatósága, sőt hallomásunk szerint Nagybecskerek város képviselőtestülete is e napon fogja millenáris diszközgyűlést megtartani.

Maga a nagy rendező bizottság is léhas tevékenységgel működik az ünnepi sorozat megvalósításán, hogy a rendezésben semmi kívánnivalót ne hagyjon. Minden bizottság alakuló gyűlését már megtartotta, a szereplőket az egyes rendezők között kiosztotta, teendőjét megállapította s írásban kiadta. A kétezer példányban szétküldendő meghívókat és falragaszokat sejtő alá adta, s a közel naponban fogja szétküldeni.

Mie őt az ünnepség sorozatát körülírők, a tisztelt olvasó közönségnek szolgálatot véltünk teljesíteni, ha az egyes bizottságok főbb rendezőinek leveleiről közléseink, mert a meghívókban helyes útmutatás nem nélkülözhető.

Fáklyásmenetet és ébresztőt rendező bizottság elnöke és rendezője: Végh Károly; alelnöke: Rigó István; jegyzője: Todorasz Miklós; uri lovasok: Dr. Perisits Zoltán, Popovits Pécsi Szilárd, Bakálovits Plátó, báró Pachtenkirch Oszkár, dr. Magyar Károly, dr. Jarmatzky Sándor és Zsáros Imre; menetet és zenét rendező tagok: Rehak Béla, Edenburg Lajos, Alexits Bogolyub és Naszke Ernő; lobogót vivők: Kiss István, Housinger András, Gottfried Sándor és Bencze Miksa; tűzijátékot rendezők: Balogh Károly, Mattanovich György, Naszke Károly és Szeley Mihály; ébresztő menetet rendezők: Tarnay Ferencz, T. Csépan Endre, Nagy Ferencz, Oláh Elemér, Küady Kálmán, Keresztes György, Simon Vincze és Szabó Ferencz; küldöttségi tagok: Országh Peter és Szabó Ödön.

Disz-ünnepélyt rendező bizottság elnöke és rendezője: Franz J. L.; alelnöke; dr. Orosdy Lajos; jegyzője: Szilágyi Albert; küldöttségi tagok: dr. Milassin Kálmán és dr. Kardos Samu; erkély felügyelő bizottsági tagok: báró Hauser Károly, Filkovits Boldizsár, Bakálovits Plátó, Hegedüs Kálmán és Zsáros Imre.

Népünnepélyt rendező bizottság elnöke és rendezője: Reitter Oszkár; alelnöke: dr. Brájjer Lajos; jegyzője: Feiszthammel Mihály; versenyt rendező bizottság: Payka Vilmos, Kellner Emil és Hiller László; versenyt bíráló bizottság: Krsztics János, dr. Brájjer Lajos és Weisz Izidor; menetet vezető bizottság: Fuchs Sándor, Novák J. L., Wingler Ferencz, Rónai Ödön, Benkovits Miklós és Mayer Aurél; ellenőrző bizottság: Annau János, Keresztes Aladár, dr. Kuszling János, Lučić Miklós, Szávits Sándor és dr. Pejov Lipót; küldöttségi tagok: Payka Vilmos és Láday Kálmán.

Disz-előadást rendező bizottság elnöke és rendezője Steinbach Antal; alelnöke: Knyaskó Lajos; jegyzője ifj. Babitzky Lajos, a szindarab rendezője: Knyaskó Lajos; a nagy élőkép rendezője: Sireitmann Antal és Oroszy Lajos; küldöttségi tagok: Boróczy Dezső és Bakálovits Plátó.

Tánczenedő bizottság elnöke: Weisz Izidor, alelnöke Filkovits Boldizsár; tánczenedő: Daniel Ferencz; bálterem diszítők: Bakálovits Plátó, dr. Schwarca Gyula, Braunneisz József és Hiller László.

(A teljes programot lapunk holnapi számában közöljük.)

HIREK.

Tájékoztató.

Május 1—15-ig. Tízoldó szaktanfolyam Nagybecskereken
Május 8. Jegyzői szigorlat.
Május 10. Millenáris nagymise a r. k. templomban.
Május 11. Millenniumi diszgyűlés.
Május 11. Közigazgatási bizottság.
Május 11. A M. kör eszedéves ünnepélye.
Május 12. Tavasszi közgyűlés.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; női részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuwer házában van.

— A királyné utazása. Fiuméből telgrafálják, hogy Erzsébet királynőt holnapra várják oda. A királyné inkognitó utazik, csupán a postásza várja, a kinek kíséretében megtekintti a várost és azután tovább utazik.

— Promoczió. Annau Ernő, a városunkban is előnyösen ismert fiatal ügyvédjelölt a napokban tette le Budapestben a doktorátust.

— Telefon a párdányi járásban. Párdányi levelezőnk írja: Folyó hó 23-án a járási utibizottság a járás összes községeit összekötő telefon hálósát építési költségeire 3000 frt készpénzt szavazott meg megtakarított tőkéből, lehetővé tévén em átal a telefon hálósátnak még a jelen év folyamán leendő felállítását.

— A délmagyarországi tanítóegylethez tartozó nagybecskereki fiókegylet május 7-én d. e. tartja a német-elleneméri központi iskolaépületben millenniumi disz-ülést a következő napirenddel: 1. Házaszó istentisztelet után a n.-elleneméri róm. kath. plébánia templomban délelőtt 10 órakor. Isteni tiszteltet után az iskolaépület egyik tantermében az ülés megkezdése. — 2. Hymusz, éneklük az egyleti tagok. — 3. Elnöki megnyitó. — 4. Ünnepi beszéd, tartja Bányai Jakab nagybecskereki tanító. — 5.

Szózat, éneklük az egyleti tagok. — 6. Házaszó és jótékonycélu indítványok. — 7. Elnöki záróbeszéd. — 15 percnyi szünet után: 8. Tagsági díjak beszédése. — 9. Új tagok felvétele. — 10. Egyleti folyó ügyek tárgyalása. (Lásd: A „Délvidéki Tanügy“ 6. szám.) — 11. Indítványok és interpellációk.

— Millenniumi ünnepélyek a párdányi járásban. A párdányi járás összes községei folyó évi május hó 3-án disz-képviselőtestületi üléseket fognak tartani a nagy nap emlékére, összekötvén az anyagi viszonyokhoz mért ünnepélyekkel. — Igy N.-Párdányban: már május 2-án este térzene s kivilágítás lesz. 3-án reggel disz-riadó, 9 órakor disszmissa a férfialárda közreműködésével, utána diszgyűlés a közs. képviselőtestületnek, melyen az ünnepély jelentőségét magyar s német beszédben magyarázzák meg a közönségnek. Délután térzene, este bankett, s utána táncszünet. Millenniumi fákat is nagyobbára minden községben ültettek.

— Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Groszmann Zsigmond nagybecskereki mérnököt súlyos csapás érte, a mennyiben édes atyja, Groszmann József hirtelen elhunyt. A megboldogultat, ki 73 évet élt és köztiszteltnek örvendett, ma délután temették el nagyszámú közönség jelenlétében.

— A cserőkei kaszáló Szegec városának többször baja volt már a cserőkei kaszálója miatt, mely Szőregh község határába esik. E kaszáló után az adót a város 1884-ig Szőreghen fizette, az időtől fogva 1890-ig beállott az az idetlen helyzet, hogy az adót két helyen, Szőreghen és Szegecén fizették a kaszáló után. A pénzügyminiszter ekkor úgy intézkedett, hogy a Szőreghen befizetett adót a városnak vissza kell téríteni. Az állami adót a város vissza is kapta, de a szőreghi pótdadóhoz nem jutott hozzá. Most a szomszédos község ismét fellépett Szegec város ellen, követelvén tőle 1890—1895. évig beárólag községi pótdádban 623 frt 79 krt. E követelést a város tanácsában tegnap tárgyalta a Fodor Károly dr. adóügyi tanácsnok előterjesztésére kimondották, hogy Szőregh község követelése jogtalan, mert az állami adót a cserőkei kaszáló után az utóbbi 6 év alatt Szegecén fizették. A város tanácsa átirt Torontálmegye alispánjához Nagybecskerekre, hogy utasítsa Szőregh előjáróságát a jogtalanul kivetett adó törlesztésére.

— A saison. Milyen csodálatos változáson megy keresztül, talán a legridegebb lelkületű ember is, mikor a tavassznak ebben az első, esodálatos báju napjaiban, ott hagyja a szobáját és kimegy csavarogni a napfényben fürdő utcákra, melyeken szép leányok, szép asszonyok lebegnek el, kedves, világos toillettekben — mintha csak színes szárnyu, kecses lepkeraj szállna le a kék levegőből. — Akármennyi baja is van az embernek, a tél rideg, szomorú napjainak elmúltával — feleled a szívünk, lelkünk. Milyen mosolygóak, milyen ragyogók az arczok! A napsugár mintha kergeté az árnyakat az arczokról, a szivekről. Szinte fellelegzik az ember a tél után és ledobja a téli kabátjával együtt mindazt a kellemetlen, sötét hangulatot, a mely rabul tartotta a tél unalmas, sűrű egü napjaiban. Ugy elfelejt az ember ilyenkor mindent, ami bántó, ami kellemetlen. Megtisztítják, felemelik a meleg, napsugaras napok. Nem is tudná megmondani, hogy minek, de örül valaminek. Talán csak annak, hogy a nap újra rásüt, hogy a természet újra kifakadt! S elfelejti még az élet végének szomorú gondolatát is, azt, hogy eljön az idő, mikor se napsugár, se virágfakadás nem ébreszt már fel minket. Az életnek csak a kellemes, tiszta oldalait látjuk s a nagy kék ég, mely mint valami óriási sátor teteje, úgy borul az utcákra, eszünkbe juttatja, hogy vannak az életnek is olyan tiszta, verőfényes napjai, mint ezek a tavasszi napok. A szerelem bacillusai repkednek a levegőben s a tavasz megnyugtató, kiengeztelő hangulata száll belénk.

— Verekedés egy holttesttel. Az „Aradi Közlöny“-ben olvassuk: Megdöbbentő bűntényről ad hírt nekünk ekei levelezőnk. Strifer Antal odaválo lakos nem valami gyöngéden bánt a feleségével. Sokszor elverte, kinosta, pedig a szegény asszony olyan állapotban volt, a mikor a nő iránt legnagyobb kimélettel illik viseltetni. — E hó 24-én a megkínzott asszony holt gyermekét szült. Strifer mód nélkül bossankodott azon, hogy az ujjazult holtan jött a világra. Elkendte ezért az asszonyt bántalmazni, majd pedig felkapta a kis holttestet, többször az asszatra bajította, aztán pedig több ízben betegesen fekvő neje fejéhez vágta. A brutális embert a csendőrök letartóztatták.

— **Elhunyt tanár.** Temesvárról írják, hogy Doroghi Ignác, az ottani főreáliskola menyiségügyi tanára tegnap hosszú szenvedés után meghalt. — A megboldogult alapos képzettségű és szeretett egyén volt, kedvelt alakja a temesvári társadalomnak. Jokli Lipót nagybecskereki szerkesztő sógorát vesztette el benne.

— **A kishid javítása.** A mai napon megkezdik az adófizetők és a járó-kelők közönség legnagyobb öröme a kishidnak évente ismétlődő javítását. A kocsiközlekedés ennél fogva 7 napig szünetel a kis hidon, a gyalogjárók azonban esztelenül is használhatják e kedves faalkotmányt.

— **A szegedi löverseny.** A szegedi gazdasági egyesület vasárnapi választmányi ülésén elhatározta, hogy az idei löversenyt május 25-én pünkösd második napján rendezik. A szegedi löverseny részletes programját már a közlelőbbi napokban közléseztik.

— **Megölte az anyósát.** Három hét előtt boldogan vitte haza Kisjenőre (Arad m.) az új asszonyt Molnár György kisjenői gazdálkodó A menyecskeének azonban úgy látszik nem tetszettek a mézes hetek, mert szombaton visszament a szülőihez, Erdőhegyre. Másnap érte meg a férje, de hiába volt kérés, könyörgés, a felesége hajthatatlan volt. Azt mondta, nem akar többé az urával egy fődél alatt lenni. Erősen pártolta ezt az elhatározását az asszony anyja, Dohány Pálné is, a ki a kétségbeesett embert kiutasította szobájából. Erre ez felkapta az asztalról a kenyérvágó kést s olyan erővel vágta markolatig az anyósa mellébe, hogy az holtan rogyott össze. A csendőrök letartóztatták a dühöngő férjet.

— **Suszter-sztrájk.** Berlinből sürgönyzik, hogy az ottani cipész-kézimunkások tegnap mintegy ezren gyűlést tartottak, a melyen elhatározták, hogy abban az esetben, ha bérüket 25%-al nem emelik s az éjjeli és vasárnapi munkát meg nem szüntetik, sztrájkolni fognak. Ha a sztrájk csakugyan bekövetkezik, úgy Berlinnek száz üzletében mintegy 1500 munkás szünteti be a munkát. A berlinieket tehát erősen fenyegeti annak veszedelme, hogy rövid idő múlva akarattuk ellenére a Kneipp kurát lesznek kénytelenek divattá tenni.

Táviratok.

Országgyűlés.

I.

(A képviselőház ülése 1896. április 29-én.)

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma harmadszori olvasásban elfogadta a költségvetési törvényjavaslatot rövid vita után.

Ezután Meszlényi Lajos tartotta szükségesnek báró Bánffy miniszterelnökhöz interpellációt intézni, melyben körülbelül ezeket mondta: Az ezereves ünnepség már a mai napon vette kezdetét, mert királyunk hű magyarjai körébe érkezett. (Hosszantartó, folyton megújuló éljenzés.) Hivatkozik Prónay Dezső báró főrendiházi beszédjére, mely szóló szerint a közvélemény megnyilatkozása. Kérde, vajjon tette-e a miniszterelnök ő felségének előterjesztést, hogy a két Ház diszgyűlésén részt vegyen. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Báró Bánffy miniszterelnök az interpellációra rögtön megadta a választ. Sajnálatainak ad kifejezést, hogy a kérdés folytonos felvetésével zavarják az ünnepi hangulat harmóniáját. (Helyeslés a jobboldalon.) Ketszeresen sajnálatos ez ma, midőn a király közénk érkezett. (Megújuló éljenzés és helyeslés a jobboldalon.) Ha a bizalmat nem is ingatja meg, de meg nem erősíti. A kérdésre már felelt s új mondanivalója nincs. Kéri választát tudomásul venni. (Zajos tetszés jobbról.)

Meszlényi rövid válasza után a többség tudomásul veszi a miniszter választát.

II.

(A főrendiház ülése 1896. április 29-én.)

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiházban ma tárgyalták a millennárius emlékművek költségeinek fedezésére vonatkozó törvényjavaslatot, a melyet Zichy, Vécsey

bárók, Bánffy miniszterelnök és Wlassics miniszter felszólalásai után, a főrendek is elfogadtak.

A király Budapesten.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő Felsége a király ma 3/4 hatkor megérkezett Budapestre. A pályaudvaron az összes miniszterek fogadták. Ő felsége többször adott azon örömeinek kifejezést, hogy Budapestet újból meglátogathatja. Ezután Daniel miniszter félkérése folytán megnézte a millennárius udvari vonatot. Kint óriási néptömeg várta ő felségét, a mely a bevonulás alkalmával folytonos „éljen” kiáltásokkal kísérte utjában.

Az új v. b. t. tanácsosok

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli Lukács, Erdély, Wlassics, Darányi, Perczel és Daniel minisztereknek valóságos belső titkos tanácsosokká való kinevezését.

Bánffy báró és Sturdza.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből jelentik: Itteni politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy a hivatalos lap Sturdza Demeter miniszterelnöknek — egyébként szösz szerint közölt — legutóbbi beszédéből kihagyta azt a részt, melyben a miniszterelnök a magyarországi viszonyokra való vonatkozással Falk Miksa hírlapírói és politikai működéséről emlékezett meg. Ugy mondják, hogy a miniszterelnök maga kívánta, hogy beszédének ezt a részét a hivatalos lap ne közölje.

Kosztka Emil párbaja.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ismeretes kaszinói kártyaaffairekből kifolyólag Hollósy Géza hírlapíró cikket írt az „Olvasd”-ban Kosztka Emil ellen, a melyért Kosztka provokálta Hollósy-t. A pisztolypárbaj ma folyt le, de mindkét fél sértetlen maradt.

A bécsi polgármesteri állás.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Dr. Lueger Friebeisz doktor keleti főnökkel levélben tudatta, hogy visszavonja polgármesterré választásának elfogadására vonatkozó kijelentését. Friebeisz doktor erről értesítette a községtanácsosokat és új polgármester választása céljából május 6-ára ülést hívott egybe.

Az „Alkotmány” sajtópöre.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) „A garam-kissallói titok” csimén április hó 7-én az Alkotmány cikket hozott, mely a rituális vérvád dolgában nemrég tartott tárgyalással foglalkozva, becsmérelte azokat az erkölcsi tanukat, a kik a panaszosként szerepelt Adler Ignác mellett tanuskodtak. Ezek a tanúk Garam Kis-Salló község elöljárói voltak, névszerint Takáts István törvénybíró, Nagy János községi bíró és Fuchs Endre községi jegyző. Takáts István törvénybíróról azt írta a nevezett hírlap, hogy olyan bíró, a ki „szénát is lopott már” s a másik kettő is „részhajló” volt valamiért a tanuskodásnál. Takáts és társai nevében Gutti Soma dr. budapesti ügyvéd ma sajtópört indított az Alkotmány ellen.

Lázongás Boszniában.

Budapest, apr. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az utóbbi időben — mint Szerajevóból írják a „Telefon Hirmondónak” — a boszniai szerbek körében is megkezdtek egyes izgatók az aknamunkát és emlékiratot állítottak össze, melyet főképp Orosz-, Francia- és Németországba akarnak elküldeni. Ebben az emlékiratban felpanaszolják az okkupáció miatt rájuk nehezedett kemény sorsot s arra kéri a nagyhatalmakat, hogy vessenek gátat Bosznia megszállásának. Az izgatásnak azonban kevéske eredménye van, mert az emlékiratot alig egy páran írták alá.

A 120.000 frtos utalvány.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ismeretes dolog, hogy Barcza Viktort, aki a múlt héten Perczel Dezső belügyminiszter nevére utalványt hamisított, s annak alapján a nezsideri adóhivatalnál 120.000 frtot akart bezsebelni, a budapesti államrendőrség még idejekorán elfogta és hogy ide szállították a budapesti törvényszék fogházába. Mindjárt, amint Barczat meghozták, a királyi ügyészség azzal az indítvánnyal fordult a bírósághoz, hogy itt indítsák meg ellene közokirathamisítás címén a büntvizsgálatot. Hogy mégis hol fog a büntvádi eljárás folyni, egyelőre még kérdéses, mert igaz ugyan, hogy Barcza az utalványt Budapesten hamisította, de használni Nezsideren akarta, amely város a győri törvényszék hatáskörébe esik.

Hirdetések.

Egy az adóügyben jártas

írnok

33 frt havi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyer.

421-31

Pészak község jegyzője.

414. szám. b. v. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. és 120. §-a értelmében eszennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. járásbíróóság 1896. évi 9057. számú végzése következtében Schweiger Bertalan temesvári ügyvéd által képviselt Maron férj., Markesz Mária temesvári lakos javára Meiszner szül. Merkel Mária és Meiszner Domokos szárcsai lakos ellen 1500 frt s jár. erejéig 1896. évi április hó 2-án foganaositott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 771 frt 56 kr-ra becsült butorok, épületfa és deszkaszínekéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbíróóság 6613/1896. sz. végzése folytán 1500 frt tőkekövetelés, ennek 1893. évi szeptember hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 109 frt 80 kr-ban bírólalag már megállapított költségek erejéig Német Szárcsán végrehajtást szenvedőknél leendő eszközlésére 1896. évi május hó 5-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt N.-Becsckereken, 1896. évi április hó 19-én.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

274-11

A nagybecskereki központi főszolgabírói hivataltól.

2874. szám. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Ivánovics Miksa jegyzőnek lemondása folytán a perlaszi jegyzői állás betöltendő lévén, a megtartandó választást folyó évi május hó 28-án reggel 10 órakor Perlasz község házához ezennel kintűzöm.

Járandóság évi 1200 frt, faátalány 96 frt, szabad lakás, mely áll 5 szoba, konyha, mosókonyha, cselédszoba, istálló és kertből, 1 1/2 hold föld haszonélvezete, mely után az adót a község fizeti, hivatalos utazások alkalmával napidíj 3 frt, hálási díj 3 frt és magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhivatnak a pályázók, kik a magyar, német és szerb nyelvet írásban és szóval bírják, hogy keltszen felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alólírottánál benyujtsák.

Kelt Nagy-Becsckereken, 1896. évi április hó 27-én.

Bakalovich Ágoston,
főszolgabíró.

419-31

6756. sz. 1896.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter folyó évi február hó 17-én kelt 10301. sz. rendelete kifolyásából közhírré tétetik, hogy a törvényhozás által eladásra engedélyezett s a kir. államjavak aradi igazgatóságának kezelése alatt álló alább egyenként megnevezett államjavak örökároni eladása végett, az alább kitüntetett helyen s időben nyilvános szó- és írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött árverés tartatik, melyre venni szándékozók ezennel meghívtnak Bánnpénzü 10% követeltetik, úgy a szó, mint az írásbeli ajánlatoknál, mely utóbbiak a szabályoknak megfelelő alkalmán 50 kr. bélyegjeggyel ellátva, az árverést megelőzőleg 3 nappal benyújthatók. — A letett bánnpénz az árverés jóváhagyása esetében a vételár első törlesztés részletébe beszámíttatik; az ezután fennmaradó vételárt köteles a legtöbbet ígérő az eseten, ha a vételár 1000 frtot meghalad, de az 5000 frtot el nem éri, 10 évi illetőleg 20 félévi részletekben; ha a vételár 5000 frtot meghalad, 20 évi illetőleg 40 félévi előleges részletekben, a még le nem fizetett egész tőke tartozás után az árverési jegyzőkönyv jóváhagyása napjától járó, a vételár teljes lefizetéseig számítandó 5 1/2% kamattal együtt megfizetni. Az 5000 frtot meghaladó vételárakra nézve a vevőkre bizatik, miszerint a vételárt akár évenként, akár fél évenként előleges részletekben mindenkor a fennálló tőketartozás után szabályszerűleg számítandó 5 1/2% kamatokkal együtt egyenletes és egyforma járadék-szerű törleszthetés mellett fizethessék. Az eladott birtoknak telekkönyvi átíratása az egész vételár és járuléknak lefizetése után engedélyeztetik. Az árverésben azok vehetnek részt, a kik honi törvényeink szerint birtokszervezési joggal bírnak. Az árverés eredményére nézve a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter jóváhagyása fenntartatik. Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadhatók el, még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

Az eladandó birtokrészletek a következők:

I. Kulán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi május hó 13-án d. e. 8 órakor

Baracska kincstári kocsmaépület 986 □-öl telekkel 3253 frt 26 kr, Bogojevai Gombosi Duna révsárdá 354 □-öl telekkel 3012 frt, Szántovai 25¹²⁵ h. védőtöltés melletti föld 6400 frt, Bereghi 9⁷⁰ h. védőtöltés melletti föld 3100 frt, Torzsai 355⁶⁰ h. Pettau pusztai VIII. sz. birtok rizstermelési kötelezettséggel 84105 frt, Torzsai 225. h. Pettau pusztai III. sz. kis bérlet rizstermelési kötelezettséggel 70204 frt kikiáltási árral.

II. Aradon a m. kir. jószágigazgatóságnál 1896. évi május hó 19-én d. e. 9 órakor

M.-Pécskai 36⁶⁹ h. alsó legelő föld 10176 frt 60 kr, Szabadhelyi kocsmaépület, istálló, szin 800 □-öl telekkel 2100 frt, Pitvarosi kocsmaépület 1100 □-öl telekkel 5000 frt, Apátfalvai 8. sz. ház hely s magtár 615 □-öl telekkel 13193 frt 85 kr kikiáltási árral.

III. Lippán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi május hó 20-án d. e. 8 órakor

Lippai 4³⁹ h. gyungyuki föld 2137 frt 20 kr, M.-Radnai vásárvámszedési jog 4060 frt 80 kr, Valemárei ispáni lak 4300 frt kikiáltási árral.

IV. Dentán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi május hó 15-én d. e. 9 órakor

Dentai 557¹²⁴ h. „Ritu máre“ nevű pusztai gazdasági épületekkel 170.000 frt kikiáltási árral.

V. Újpecsen a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi május hó 16-án d. e. 9 órakor

Ó-teleki kétjárú malom 622 □-öl telekkel 2640 frt kikiáltási árral.

VI. Temes-Szt.-Andráson a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor

Kisbecskereki 30¹⁴⁴² h. „Willers“-féle iparföld 10544 frt, Kis-becskereki 18¹⁵⁹¹ h. kocsmaföld 5171 frt 60 kr, Kis-becskereki 333¹⁴¹⁵ h. „nadas és kaszálló“ föld vadászati joggal 80185 frt 12 kr, Kis-becskereki 73¹³⁹¹ h. „Pósta-föld“ 34900 frt, Német-szt.-péteri kis bérletföld II. dűlő 117³⁵⁷ hold vadászati joggal 38412 frt 20 kr, Ó-bessenyi kocsma épület 1492 □-öl telekkel 6300 frt 80 kr, Kovácsi 144³⁸² h. tagosított föld 26420 frt, Kis-topoloveczi 11¹¹⁶⁸ hold kocsma föld 4663 frt kikiáltási árral.

Aradon, 1896. évi április hó 18-án.

418-2.2 **M. kir. államjóságigazgatóság.**

(Utánnomtat nem díjaztatik.)

3880. tkvi sz. 1896.

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Zsivkov Tósa és Szavetta tarrasi lakos végrehajtást szenvedő elleni 402 frt 60 kr tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében Dr. Kardos Samu nagybecskereki lakos utóajánlata folytán a területen levő Tarras község határában fekvő 6. számú tkjvben foglalt A. II. 1-6. sorsz. 502/2., 511/4., 1512/97., 1512/152., 1512/219. és 1554/5. hrszámok alatt felvett ingatlanok a kir. kincstár javára feljegyzett tulajdoni igény sérelme nélkül 588 frt 50 kr utóajánlati árban 1896. évi május hó 15-ik napjának délután 3 órakor Tarras községében újból árverés alá fog bocsátatni és az utóajánlati áron el nem fognak adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbírósnál megtekinthetők.

telekkönyvi irattárában és Tarras község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén a kir. járásbírósnál, mint tkvi hatóságnál 1896. évi április hó 2-án.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

423-1.1

Nagy üzlethelyiség

egybekötve 4 szobából álló lakással és melléképületekkel, a Hunyady-utcában a Daun-féle vaskereskedés átellenében azonnal kiadó. Bővebb Blühweisz M. ruhakereskedésében (Hunyady-utca), a hol a legszebb s legjobb ruhák kaphatók.

420-1.1

2786. sz. tkvi 1896.

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtónak Sztancsity Arsza, Glisa, Jucza és Szlavna kumáni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 456 frt 65 kr iránti végrehajtási ügyében a területen levő Kumán község határában fekvő 249. sz. tkjvben foglalt 450. 451. hr. és 231. ö. i. sz. ház és beletelek 400 frt kikiáltási árban és a kumáni 1488. sz. tkjvben foglalt 4251/1153., 4557/339., 4713/405. és 4713/406. hrsz. maradvány földek 241 frt kikiáltási árban 1896. évi május hó 15-ik napjának délelőtt 9 órakor Kumán községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. törvénycikk 42. §-ában jelölt és árfolyammal számított és 1881. november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatalnál mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbírósnál telekkönyvi irattárában és Kumán község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbírósnál, mint tkvi hatóságnál 1896. évi március hó 22-én.

Petrik,
kir. aljárásbíró.

424-1.1

Telefon 96. sz.

Telefon 96. sz.

Építőknék

ajánlok fehérmeszet, beocsini és lábatlani román- és portland-cementet, fedőpépet, elszigetelő lemezeket, kátrányt, carbolineumot és mindennemű festéket.

Özv. Guttmann Jakabné,
Nagybecskerek, (Gábnatér.)

384-263